

THÔNG TIN TÓM TẮT NHỮNG ĐÓNG GÓP MỚI CỦA LUẬN ÁN

Tên luận án: **Nghiên cứu phạm trù “ăn” trong thành ngữ tiếng Việt từ góc nhìn ngôn ngữ học tri nhận, có liên hệ với phạm trù “meokda” trong tiếng Hàn**

Chuyên ngành: Ngôn ngữ học Mã số: 9229020

Họ và tên nghiên cứu sinh: HOÀNG PHAN THANH NGA

Người hướng dẫn 1: PGS.TS. Phan Văn Hòa

Người hướng dẫn 2: TS. Lưu Tuấn Anh

Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng

Những kết luận mới của luận án

- Luận án nghiên cứu phạm trù “ăn” thể hiện trong các thành ngữ có chứa thành tố “ăn” trong tiếng Việt theo lý thuyết của ẩn dụ tri nhận và hoán dụ tri nhận. Thành ngữ với tư cách là một đơn vị ngôn ngữ - đóng vai trò quan trọng trong việc truyền tải suy nghĩ, tư duy của con người. Nhờ đó, quá trình giao tiếp bằng ngôn ngữ của con người trở nên phong phú và đạt hiệu quả cao hơn. Dựa vào các lý thuyết của ngôn ngữ học tri nhận, cụ thể là ẩn dụ tri nhận và hoán dụ tri nhận, luận án đi sâu nghiên cứu và phân tích các mô hình cấu trúc của ẩn dụ ý niệm và hoán dụ ý niệm liên quan đến phạm trù “ăn” trong các thành ngữ tiếng Việt có chứa thành tố “ăn”.

- Luận án nghiên cứu phân tích phạm trù “meokda” trong tiếng Hàn – vốn được xem là phạm trù tương đương với “ăn” trong tiếng Việt để liên hệ đối chiếu và làm sáng tỏ hơn cho đối tượng nghiên cứu của luận án. Việc liên hệ đối chiếu với tiếng Hàn là một con đường mở, để chúng ta có thể nhìn phạm trù “ăn” không chỉ giới hạn trong một không gian văn hóa, một ngữ cảnh tri nhận, mà đặt nó trong hệ quy chiếu với nền văn hóa và ngữ cảnh tri nhận khác, từ đó thấy được nét tương đồng và khác biệt trong tư duy tri nhận của con người thuộc các nền văn hóa khác nhau.

- Kết quả của quá trình nghiên cứu, luận án đã xây dựng được sơ đồ tỏa tia của phạm trù “ăn” khảo sát trong phạm vi thành ngữ tiếng Việt chứa thành tố “ăn”, trong đó nổi bật với các mô hình ý niệm: [ăn đại diện cho cuộc sống], [ăn đại diện cho hành vi] và [ăn là tính cách]. Ở mỗi mô hình ý niệm, luận án đã làm sáng tỏ các biểu thức ẩn dụ, biểu thức hoán dụ. Từ đó xây dựng được các mô hình tri nhận lí tưởng của các biểu thức ẩn dụ, biểu thức hoán dụ.

- Kết quả nghiên cứu sẽ làm phong phú thêm kho tàng nghiên cứu ngôn ngữ của Việt Nam nói chung và của ngôn ngữ so sánh đối chiếu Việt – Hàn nói riêng. Đồng thời, thông

qua kết quả nghiên cứu, luận án còn muốn khẳng định thêm vai trò của ngôn ngữ học tri nhận trong việc nghiên cứu ngôn ngữ.

Đà Nẵng, ngày 15 tháng 11 năm 2023

Đại diện tập thể hướng dẫn

Nghiên cứu sinh

PGS. TS. Phan Văn Hòa

Hoàng Phan Thanh Nga